Pergamene del Secolo XV°

In dei nomine Amen Anno dni millexIMO
quadrigentexIMO sexagesimo ottauo Indictiony
prima: Tempore pontificatus Sanctissimi in
christo pris & domini nri: dni pauli diuina p-
uidentia pape secundi: die uo vigesima septima
mensis decembris: Publico et gnali cosilio
Magnificoz dni potestatis dnoz Rectorum
artium cois z ppli terre Gualdi: Quatuor bo
noz viroz conseruatoz: Quatuordecim came
rarioz: et viginti consiliarioz cois z populi
dce terre Gualdi in sala magna palatij solite re-
sidentie pfatoz Magnificoz dnoz Rectorum
congregato et cohadunato: here sero prohodie
bandito p Gabrielem Berardi pub preconem dci
cois: demando eximij Legum doctoris dni Iohis
de pantaleonibz de Meuania hon potatis pdicti
pro Sca Romana ecclia et pfato Smo d. n. pp
Et adsonu Campane uocemqz preconis ut moris
est. In quo quidem consilio pfati Magci dni
Rectores Artium mandauerut mihi Gaspari
Vicecancellario isto ut facerem et proponere
prepositas infrascriptas vz.

22

In primis quid agendum sit pro pub. z euidenti utilitate
dicti cois Gualdi et honoris ipius: et maxie offitij
Rectoratus: Et circa omia alia z singla publicam z
euidentem utilitate z honore dicti cois concernentia.

Secundo quid agendum sit ad reprimenda malitiam
offitialiu dapnoz datoz neglegentiu dicti baiuli
dum vadunt ad rimandu pro dapnis datis prout
[illegible] consuetudie dce terre hattenus obser
uatum fuit zc.

Tertio qd cum sint inbussolati offitiales tercigene de
putati ad dapnadata pmensibus Settebr z ottobris
tantu prouideat ppns consiliu in quibz casibus p
cedere possint ad euitandum omne dubium.

Sup quibz omibz z singlis propositis z dependentz et
emergentz ab eisdem Supdci dni Rectores petierit
et peti fecerut p me Gaspem vicecancell ut dcum
consiliu z consiliarij pdicti sanum z utile de eisqz
consilium debeant exibere.

Supdcus dnus potestas indco consilio existens dixit
et ptestatus fuit Qd nullus audeat qcqz proferre q
statum sce matris eclesie omi meliori modo zc.

Berardus Gabrielis pub pco dci cois gualdi indco
consilio existens dixt z ptestatus fuit qd nemo au
deat dice de cetero quicqz q statu z publicam uti-
litatem Comunis dicti Terre Gualdi.

Vir Nobilis ac psientissimus Petrus dni Mathei
de Gualdo pdictos Ciuis perusinus vnus ex dictis
consiliarijs indco consilio existens pedibz rectus
surgens accedensqz ad solitu z consueta arren

ghera dci cois ibide existent facta p debita z
condecenti xpi noie inuocatoe: Sup pma pposita dixt
de publica et euidenti utilitate cois: Qd dni Rec
tores Artium cois Gualdi una cu duobz hoibz
pquolibz eligendis heant plenu arbitriu et pote
statem decernendi reformandi stantiandi ordi
nandi z deliberandi omia z singla que eis uide
bitur concernetia publica z euidente utilitate z
honorem dicti Comunis Gualdi: Et qd p dcos
Magcos dnos Rectores z otto eligendis per eos
fuit decretu reformatu stantiatu ordinatu z
deliberatu plena optineat robores firmitate ac
si factum esset p pns sollepne consilium.

Sup secunda pposita dixit z consuluit Qd offitiales fo
renses dapnoz datoz dce terre ppe existetes
teneant et debeant ducre seu unu ex baiulis
publicis dci cois dum uadut ad rimandu pro
dapnis datis Et qd inuentiori peos ut aliqs ed e-
fiendis pnte dco baiulo aut uno teste fidedigno
stetur z credatur. Ceteris uo fiendis i posterz
q dcam formam nulla fides adhiberi debeat
nec ipnz uigore executio q aliquem seu aliqs
fieri possit p aliquem ex dictis offitialibus.

Sup tertia uo pposita consulendo dixit Qd offitiales
dapnoz datoz inbussolati heant arbitrium in
quirendi rimandi et procedendi q omes z sin
gulos dapnum dantes de mensi Settebr z ottobris
psonaliter cu bestijs tam in vineis q alibi ad vuas
tantum ex vineis et q dimittentes canes non
ligatos dictis temporibz z in aliqs uo locis autem
aliquam [illegible] habeant [illegible] nisi i casibz sup
expssis tantum.

Postque auditis consilijs redditis p supdcum petru
consultore supdcis ppositis auditisqz pluribz ibid
astantibz consultoribz pdca omia z singla iocis
et pomia confirmantibz Supdci Magci d. R.
vnacu quattuo bonis viris sup ere cois custodiendo
trahentes se ad ptem semotam discussis z bene
examinatis dictis consilijs redditis p dcum pe
trum pari uoto z uoluntate ipoz nemine
discordante cognoscentes consilia reddita p pfatu
petru esse satis utilia deliberauerut z decreuerut
ipa ut s scripta sunt fore z esse mittenda ad parti
tum ad Bussolas z fabas sm forma Statuti
et laudabilem consuetudin dce tre Gualdi.

Inquesquid reformatoe consilij et dicti redditi
p supdcum petru consultore sup pma pposita
facto z misso solepni et diligenti ptito ad bussolas
et fabas p me Gaspem vicecancellarium p dcum hoc
modo vz. Qd quicuqz et sibi placet dictu et
consiliu redditu p dictum petrum sup dicta
prima pposita sit una pars et mittat eorum

1v

fabas in Bussolā rubeā del sic: Volentes uero
ꝗuum sit altera ps et mittat coꝝ fabas ī bus
solam albam del non. Et datis et recollectis fa
bis et demū ī dcō consilio nūātis p Berardū pub
pconem pdcum. placuit triginta quinqꝫ cōsiliariis
ibidem existentiƀ quoꝝ fabe repte fuerūt ī bus
sula rubea del sic. Et sic fuit obtentū victum et
pariter reformatū quinqꝫ fabis nō obstantibus
in Bussula alba del non.

Item simili mō z forma misso sollepni z diligēti pa
tito ad bussulas z fabas sup consilio reddito pdcum
petrum sup secunda proposita. Et datis z recollectis
fabis ac nūātis pdcum pconem et aliis servatis
ut supᵃ placuit triginta nouē consiliariis ibidem
existentiƀ qꝛꝝ fabe repte fūnt in bussula rubea del
sic vna faba nō obstante reptat in bussula alba
del non Et sic fuit obtentum et reformatū.

Item misso sollepni z diligēti ptito simili mō ut s
sup consilio reddito pr eundem consultorē super
tertia pposita. Et datis z recollectis fabis z demū
nūātis p pconem pdcum placuit triginta del sic.
consiliariis ibidē existentiƀ qꝛꝝ fabe repte fūnt
in bussola rubea del sic. Et sic fuit victum obtentū
et reformatū. decem ī bussula alba del non in
contrariū reptis non obstantibus.

Supradicti Magᶜⁱ dnī Rectores ibidem ī dcō
consilio existentiƀ vnanimes z concordes volētes
exequi q supᵃ fuerūt eis comissa in dcō ꝯsilio
elegerunt z noīauerunt otto bonos viros ī fᶜᵒˢ
duos vꝫ p quolibꝫ ipoꝝ ad uidendum decernēd
reformandū statuendū ordinand z delibera
dum omīa z singla concernentia publica z eui
dente et vtilitate z honorē dcē cōīs Gualdi
vnacū ipis dnīs Rectoribꝫ: nōīa quoꝝ sunt
hec videlicet. Petrus dnī Mathei: S᷑ Nanes
S᷑ Angli: Perus francisci: Andreas Btolomi:
Calaius Stefanuti: Melchiore Antonii Vanis:
Antonius Luce Brerius: et Ambrosio francisci Soli:
omēs de Gualdo ibidem in dcō cōsilio existentes.

Et Inmediate post predicta Convenientes existēte
congregati et cohadunati ī vnū ī sala superiori
dicti palatii Spectabiles viri Gionta petri. Johes
francisci: Jacobus Mancini: et Santes Guglielmi
Magᶜⁱ dnī Rectores Artium cōīs z ppli tre Gualdi
supᵃ noīati: nec non Spectabiles et Egregii viri
petrus dnī Mathei: S᷑ Nannes S᷑ Angli. perus
francisci: Andreas Btolomei: Calaius Stefa
nuti: Melchior Antonii Vanis: Antonius Luce
et Ambrosius francisci Soli. otto boni graues z
sapientes hoīes p pfatos dnōs Rectores vigorē
auctis eis ut s concesse electos vacantes prout
ex debito tenentᵘʳ circa ea que comodū z decus
cōīs dicte terre / et quiete hoīum ipius respiciūt
vnanimiter z concorditer et coꝝ nemīe discre
pante vigore arbitrii auctis et potātis pfatis

Magᶜⁱˢ dnīs Rectoribꝫ unacū dictis ab otto bonis et
grauibus et sapientibꝫ hoībus pro eos electis pdcum
consiliū gnāle attributi z concesse. Infrascriptas
reformatões constitutiones et Leges municipales
comodum decus z honorē dcē terre: et pacem et
quietem hoīum ipius plurimū respicientes et per
petuo valituras ediderunt. Mandantes eas per
omēs et ab omibus quoꝝ negotiū tangitᵘʳ Inuiola
biliter obseruari

In primis quidē Attento q offitium Rectoratus
quod In dcā terra fuit et est precipuū et honorabi
lius aliis: pp Incuriam nōnulloꝝ qui ad Ipum
offitium a certis annis citra prefecti fuerunt in
talem deuenit irreuerentiam apud omēs: ut
quibus olim etiā a magne auctis viris honō de
ferri cōsueuerat: hodie rustici assurgē aut in
aliquo deferre quodāmodo nō dignentᵘʳ. Quod ex in
continentia nimiaqꝫ familiaritate et vilitate ue
stium Rectoꝝ pro tpre existentiū que conteptum
parere consueuit non est dubiū contigisse. Volen
tes igitur abusioni huiusmodi prouidere Statuerūt
ordinauerunt et pnti sanctione decreuerunt q
Rectores qui pro tpre erūt ī offitio rectoratus
durante coꝝ offitio non possint deferre aliqˢ
uestes aut clamides panni non colorati ut mantellos
cum scappulare pena xxᵗⁱ solidoꝝ pro quolibet
ꝯfaciente et vice qualibꝫ retinēda ex salario con
tra facientis p Camerariū cōīs: et applicanda
pro dimidia cāme āplicē / et pro alia palatio dnōꝝ
Rectorū pro opōtunitatibꝫ ipius palatii.

Item q omēs quatuor Rectores qui erūt p tempore
durante coꝝ offo singlis diebꝫ dnīcis z festiuis
ꝑceptis ab eclesia ut ex forma statutoꝝ dcē terre
et in diebus fori debeant psonalr residere in
palatio coꝝ residentie vꝫ in ptibꝫ supioribꝫ ipius
palatii. Et inde dictis diebus exire aliqˢ coꝝ
nō audeat ut psumat: Nisi aliqua urgens z
superueniens iusta causa aliud suaderet: de q
causa stetur Iuditio cancellarii p tpre existentis
Et qua causa subsistente teneatᵘʳ semp ducē secū
famulū ut aliquē in sotiū / Itaq non videatur
Incedere solus pena xxᵗⁱ solidoꝝ p qlibꝫ ꝯfaciente
et vice qualibꝫ retinēda z applicāda ut supᵃ: Aliis
uō diebus / exceptis predictis / continue saltem
duo ex ipis dnīs Rectoribꝫ vꝫ prior ipoꝝ cū
eius sotio in dcō palatio ut cancellaria uel
in platea magna cōīs psonalr resideant pena
pdca cuilibꝫ ꝯfacienti et vice qlibꝫ retinenda
et applicanda ut s. Liceat tn̄ uolentibꝫ aliis
coꝝ sotiis vnū coꝝ loco alterius ad residentiam
dimittere In eodem palatio Itaq semper ī dcō
palatio duo ex ipis saltem resideant z reperiantᵘʳ
singlis diebus. Exceptis dnīcis festiuis z fori ut s:

Item q nullus de offitio Mag.corum d. Rectorum huiusmodi
durante offitio audeat exercere aliquam suam artem
manualem intra dictam terram Gualdi in aliquo loco. Et
maxime ubi possit videri ab aliquo. sub dicta pena
vice qualibet retinenda et applicanda ut supra.

Item q Mag.ci dni Rectores pro tempore existentes de
beant conducere / et durante eorum offitio continuo
retinere eorum salario et expensis duos famulos videlicet
unum ad servitia eorum : et alium ad faciendum coq
nam pena duorum floren. de camera retinend. de
salario eorum qui contra fecerint et applicanda pro
dimidia dicte camere et palea palatio supradicto ut supra.

Item q prior Mag.corum d. Rectorum durante tempore
sui prioratus de mane in eundo de domo sua ad
palatium / et de sero in redeundo de palatio ad pro
priam domum ire debeat sotiatus ab uno ex tuba
toribus comunis : qui singulis diebus et horis congruis
paratus esse debeat ad assotiandum talem priorem
euntem et redeuntem ut supra. pena quinque solidorum
de salario tubatoris pro camerarium camere retinenda
vice qualibet qua talis tubator contrafecerit ut negligens
fuerit in predictis applicanda ut supra :

Item q dni Rectores qui pro tempore fuerint vinculo iura
menti et pena xx.ti solidorum pro quolibet et vice qualibet
retinenda et applicanda ut supra. teneantur et debeant
facere monstram potestatis de eius offitialibus et
familia bene fideliter et sine fraude puntando
eos quos vacare invenerint saltem bis in mense
videlicet de xv. diebus in xv. dies. assignando punctatu
ras camerario ut moris est :

Item q Cancellarius comunis qui nunc est et pro tempore
fuerit in principio offitii seu regiminis cuiuslibet
rectoratus : tempore quo dni Rectores prestant iuramentum
de eorum offitio fideliter exercendo immediate post dictum
prestitum iuramentum teneatur et debeat omnia et singula
statuta ordinamenta et reformationes supra et infrascriptas
ipsis dnis Rectoribus legere et vulgari sermone diligenter
exponere ad eorum plenam et claram intelligentiam. Ne
forte pretextu ignorantie valeant excusari. Et quod ipse
idem Cancellarius punctet omnes et singulos qui con
trafecerint in aliquo predictorum retinendo ut retineri
faciendo in fine eorum offitii de salariis eorumdem
penas. Et eas distribuendo ut supra. Et predicta idem
Cancell. facere debeat fideliter et sine dolo ut frau
de vinculo iuramenti et pena duorum flor. de camera
vice qualibet de eius salario retinenda tempore sin
dicatus et applicanda ut supra si fuerit repertus dolo
sus ut negligens in predictis ut aliquo predictorum.

Item q Cancellarius comunis qui nunc est et pro tempore
fuerit ultra librum proprium quem conficere
consuevit de scripturis et rebus ad dictam comunitatem

pertinentibus teneatur et debeat in quodam alio libro sibi
consignando per dnos Rectores registrare et describere
omnes et singulos libros massariorum comunis dicte terre
Gualdi pro tempore existentium. i. x. dies ad eius consi
gnatores huiusmodi libri computandos. Et reddere
ipsum librum cum tali registro prefatis dnis Rectoribus
sine alio salario ut mercede pena duorum flor.
vice qualibet retinendorum de eius salario tempore
sindicatus et applicand. ut supra.

Item q sindicatores et notarii imbussolati et depu
tati ad sindicandum potestatem / sindicare debeant can
cellarium et omnes alios offitiales forenses dicte terre
Et q salarium deputatum dictis sindicatoribus dividatur
equaliter inter duos sindicatores et notarium ipsorum
Ita q quilibet habeat ratam suam videlicet tertiam partem.

Item approbamus ratificamus et confirmamus
omnia gesta facta et ordinata per homines deputatos
super renovatione bussoli novi et de novo re
formati tamquam bene et optime facta et ordinata
in omnibus et per omnia

Item q potestas terre Gualdi qui pro tempore fuerit teneatur
et debeat omnia et singula suprascripta facere plenarie
et inviolabiliter observare : et penas a quolibet contrafaciente
de facto exigere totiens quotiens fuerit requisitus
seu sibi constiterit per aliquem esse contrafactum. Et si negligens
fuerit in exigendis predictis perdat de suo salario vice qualibet
decem libras denariorum retinenda de suo salario tempore
sindicatus et applicanda ut supra.

Facta condita et ordinata fuerunt suprascripta ordi
namenta statuta reformationes leges et sanctiones
per suprascriptos Mag.cos dnos Rectores et otto sapientes
et graves homines et quolibet eorum vigore arbitrii et
auctoritatis eisdem a dicto consilio generali concessi et
attributi. Et per me Gasparem notarium infrascriptum de mandato
consensu et voluntate scripta lecta et publicata
in suprascripto palatio residentie dnorum Rectorum.
Sub millesimo indictione pontificatu et die superius
descriptis

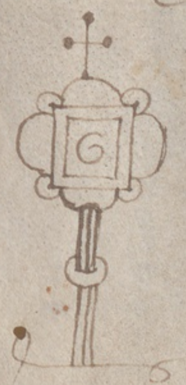

Et Ego Gaspar quondam Ser Raneri[i] [illegible] Corradini de
Gualdo nucerin. dioc. pub. Apostolica et Imperiali auctoritatibus
notarius et iudex ordinarius Et nunc vicecancellarius dicte terre
Gualdi. Suprascriptis omnibus et singulis ut supra legitur
et dum sic agerentur et fierent interfui. Et ea ro
gatus scribere scripsi et publicavi. Signumque meum
apposui consuetum in fidem et testimonium premissorum

Nos Hieronymus dei & apostolice sedis gratia Archiepiscopus Creten: ac pro S. R. E. & pro S.mo D. N. PP.
Perusie : Gualdi ~ Gubernator. Approbamus ratificamus & confirmamus omnes reformationes
& decreta suprascripta tamquam bene iuste & prudenter ordinata. Sub robore & fide nostri
mediocris sigilli. Datum Perusie die ultima Decembris MCCCCLXXVII

Ant. Antonii.

2v

CAPITULA RETTORUM
et aliorum RERUM cum R.mi D.ni
Hieronimi Archiepi CRETEN

1468 27 decembre risolutioni Consi-
gliari approvati da Girolamo Legato
Remigino

ARCHIVIO STORICO COMUNALE
GUALDO TADINO

4

ARCHIVIO PREUNITARIO